

rozhodovati zpravidla podle skutkové podstaty, ze které vycházela poslední administrativní instance.

Stížnost netvrdí a z obsahu správních spisů není také zřejmo, že by žalovaný úřad, vydávaje dne 11. června 1927 naříkané rozhodnutí, věděl o výměru Zemské úřadovny v Bratislavě ze dne 13. ledna 1927 č. 30.799/26 a mohl k němu přihlížeti. Odyolání, podané stěžovatelkou k ministerstvu z rozhodnutí župního úřadu v Košicích č. 77.000/25, došlo k tomuto úřadu již dne 2. srpna 1926, tedy v době, kdy citovaný výměr Zemské úřadovny ještě ani vydán nebyl. Ve spisech není žádné opory pro úsudek, že by žalovaný úřad při svém rozhodování měl nebo jen mohl k výměru tomu vzítí zřetel a zabývatí se otázkou, zda a jaký právní význam a účinek výměr ten měl na původní výměr Zemské úřadovny ze dne 6. listopadu 1925, zejména byl-li jím tento výměr zrušen, jak stížnost tvrdí. Řešení těchto otázek nestalo se součástí skutkové podstaty, ze které žalovaný úřad vycházel a podle toho, co bylo uvedeno, nelze mu ani právem vytýkati, že se tak státi mělo.

Za této situace není možno uznati, že by naříkané rozhodnutí a celé jemu předcházející řízení bylo ve smyslu §u 6 zákona o Nejvyšším správním soudě podstatně vadným z té příčiny, že Zemská úřadovna, vydávši nový výměr ze dne 13. ledna 1927, sama dala najevo vadnost dřívějších svých zjištění a že podle sdělení okresní nemocenské pojišťovny v Prešově z 11. října 1927 byl jí dodatečně oznámen odpis nemocenských příspěvků, vykonaný sice r. 1922, nedopatřením jí však tehdy nesdělený.

Námítka vadnosti řízení z těchto okolností odvozovaná jest proto bezdůvodná. V tom pak, aby se jimi Nejvyšší správní soud mohl věcně zabývatí sám, brání mu předpisy §§ 5 a 6 zákona o Nejvyšším správním soudě.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 7. března 1929, č. 1683.)

Vlastník horního podniku neručí jako propachtovatel za pojistné úrazové příspěvky, předepsané pachtýři tohoto podniku.

Předmětem sporu jest jediné otázka, ručí-li vlastník horního podniku jako jeho propachtovatel za pojistné příspěvky úrazové, předepsané pachtýři tohoto podniku, které na tomto marně byly vymáhány.

Spornou otázku zodpověděl žalovaný úřad v naříkaném rozhodnutí záporně. Vycházel při tom z názoru, že ručební povinnost nelze opřítí ani o ustanovení §u 187 hor. zákona ani o předpis §u 77/2 zákona č. 220/1896 o přímých daních osobních.

Stížnost naproti tomu snaží se dovésti z obou těchto zákonných ustanovení, že vlastník propachtovaného horního podniku ručí za úrazové příspěvky jeho pachtýři předepsané.

Stížnosti nelze však dáti za pravdu. Zákon o pojištění dělníků pro případ úrazu ze dne 28. prosince 1887, č. 1 ř. z. z r. 1888, jenž podle §u 1 vztahuje se i na dělníky a závodové úředníky, zaměstnané v dolech na nerosty nevyhrazené, ustanovuje v §u 21, že podnikatel jest povinen zaplatiti pojistné, a v §u 11, že za podnikatele podniku k pojištění povinného pokládá se ten, na jehož účet provozování se děje. Že podnikatelem ve smyslu tohoto zákonného ustanovení jest v daném případě P. D., jemuž také nejprve placení pojistného jako jeho osobní závazek podnikatelský podle §u 21 úř. zák. bylo předepsáno, o tom není sporu.

Od této osobní povinnosti podnikatelovy dlužno přesně rozeznávatí ručební povinnost za pojistné osoby jiné, která podnikatelem ve smyslu §u 11. úř. zák. není. O ručební povinnosti jiných osob, zejména osoby, která podnik úrazovému pojištění podrobený propachtovala, nebo jinak k zžitkování přenechala, zákon úrazový sám ani žádný pozdější zákonný předpis, jej doplňující nebo měnící, neobsahuje vůbec žádného ustanovení.

Nemohouc se dovolati žádné výslovné normy, ručební povinnost propachtovatelovu za úrazové příspěvky stanovící, pokouší se stížnost dovoditi povinnost takovou v daném případě, kde jde o propachtování podniku horního, především z předpisu Šu 187, odst. 1, hor. zák., kde jest ustanoveno ve větě první, že každý podnikatel hor jest hornímu úřadu odpovědným za zachování horních zákonů při provozu svého dolování, a ve větě následující, že tato povinnost nezrušuje se ani propachtováním díla. Stížnost poukazuje na to, že podle historického vývoje horního zákonodárství, jest sociální pojištění zaměstnanců hor integrující jeho součástí a bylo původně svěřeno úřadům horním, které ještě dnes v tomto oboru spolurozhodují, dovolává se zejména ustanovení §§ 200, lit. f, 210, 220 hor. zák. a zákona o bratrských pokladnách ze dne 28. července 1889, č. 127 ř. z., jejichž úkoly jsou v podstatě shodné s úkoly úrazových pojišťoven, a poukazuje dále na cís. nař. č. 80/1914, příp. zákon č. 523/1917 o zřízení hornické úrazové pojišťovny a konečně na zákon č. 207/1919, kterým samostatné úrazové pojištění bylo zrušeno a včleněno do zákona č. 1/1888.

Z těchto norem snaží se stížnost dovoditi, že normy ty přestaly býti integrující součástí horního zákonodárství, t. j. horních zákonů ve smyslu Šu 187, první věty, hor. zákona, a že na zachování jich dozírají i dnes horní úřady, pročez prý i dnes podnikatel hor jest za ně odpovědným horním úřadům, byť i ne výlučně a na prvním místě.

Ze souvislosti 1. a 2. věty Šu 187 hor. zákona dovozuje pak stížnost dále, že výklad tohoto ustanovení, jakoby vlastník hor, který je propachtoval, ručil jen za zachování těch horních zákonů, za jejichž zachování jest odpovědný jen hornímu úřadu, jest nesprávný.

Názor hájený stížností nemohl však Nejvyšší správní soud uznati za správný. Opíraje se o usnesení svého odborného pléna ze dne 6. prosince 1926, zabýval se Nejvyšší správní soud výkladem Šu 187, 1. odst., hor. zákona a jeho dosahem již v nálezu ze dne 20. ledna 1927 č. 1651/26, Boh. A 6237. V nálezu tom byl vysloven a podrobně odůvodněn právní názor, že slova obsažená v cit. Šu „jest odpověden báňskému úřadu“, nemají jiného významu, než že báňský úřad jest oprávněn doháněti podnikatele hor a vynutiti na něm, aby dodržel ony předpisy hor. zákonů, které již dle jiných předpisů zákonných jsou svěřeny péči úřadů báňských, tedy jistě především předpisů rázu policejního, předpisů majících za účel národohospodářskou péči o provoz hor (§ 1 zák. ze dne 21. července 1871, č. 77 ř. z.) a snad i ještě předpisů takových, v nichž jde o onen zvláštní zájem veřejný, za jehož ochránce báňské úřady byly ustanoveny, na rozdíl od takových předpisů, jež upravují práva a závazky vůči osobám třetím (na př. § 136 hor. zák.). Jistě však bude míti tato vynucovací kompetence úřadů báňských svou hranici tam, kde rozhodovací nebo dozorcí moc jest svěřena úřadům jiným, neboť nedá se mysliti, ani ze stručného znění Šu 187 hor. zák. dovoditi, že by zákonodárce chtěl tímto předpisem učiniti z báňských úřadů nějaké exekuční orgány, sloužící k vynucování závazků, o nichž judikovati přísluší úřadům jiným.

Na názorech v cit. nálezu vyslovených, které doslova byly převzaty žalovaným úřadem do odůvodnění naříkaného rozhodnutí, setrvává Nejvyšší správní soud i v daném případě a neshledává příčiny, aby se od nich uchýlil.

Jest připustiti, že úkolem bratrských pokladen, pokud podle Šu 1 zák. č. 127/89 poskytovaly invalidům provise a to podle Šu 4 tohoto zákona také v důsledku utrpěného úrazu, bylo plnění povinností, předepsaných v X. hlavě hor. zák. č. 146/54 o podporování horníků pomoci potřebných a že z této příčiny cit. zákon o bratrských pokladnách jest provedením horního zákona a proto součástí horního zákonodárství. Tento právní stav byl však změněn cís. nař. č. 80/14 o úrazovém pojištění horníků, který v Šu 1 rozšířil platnost ustanovení zákona o úrazovém po-

jištění dělníků č. 1/88 na všechny horní podniky, podrobené dozoru báňských úřadů, v zásadě však ustanovení zákona o bratrských pokladnách, pokud se týče poskytování provisií z důvodu utrpěného úrazu, ponechalo nedotčeno (arg. § 14 cís. nař. č. 80/14). Z toho jest zjevno, že rozšíření platnosti úraz. zákona č. 1/88 na horníky znamená pro tyto zaměstnance zřízení zvláštního úrazového pojištění, které se zákonodárstvím horním není v nutné souvislosti jako pojištění bratrských pokladen. To potvrzuje i ta skutečnost, že kompetence, jak dozorčí tak i rozhodovací, pokud jde o pojištění horníků, nebyla svěřena jako podle zákona o bratrských pokladnách úřadům horním, nýbrž úřadům politickým. Pokud však úřadům horním zachováno bylo spolupůsobení a spolurozhodování, jest to jen důsledek toho, že jde o pojištění dělníků zaměstnaných v horních podnicích, podrobených dozoru úřadů báňských. Na tomto stavu nebylo změněno nic ani pozdějším zákonem č. 523/17 ani zákonem č. 207/19, které na zásadách shora vylíčených nevykonaly žádné změny.

V daném případě jde o závazek platiti úrazové příspěvky, předepsané pachtýři horního podniku, vlastníkem jeho jako propachtovatelem. O závazku takovém rozhodují podle §u 23, odst. 6, úř. zák., zemská správa politická a ministerstvo sociální péče, ovšem podle §u 50, odst. 3, úř. zák., v dohodě s úřady horními.

Nad splněním této povinnosti osobou, které zaplacení úrazových příspěvků bylo uloženo, podnikatelem nebo vlastníkem hor, není však svěřena dozorčí moc úřadům báňským. Za splnění této povinnosti není tedy vlastník hor podle toho, co bylo výše řečeno, odpověden báňskému úřadu ve smyslu §u 187, první věty hor. zákona. Není-li však takovéto odpovědnosti, pak nelze ani z 2. věty tohoto §u dovozovati, že by vlastník hor odpovídal, t. j. ručil za splnění této povinnosti osobou, které svůj důl propachtoval, a jež jako podnikatel předepsané úrazové příspěvky nezaplátila.

Pokud tedy stížnost shledává nezákonnost naříkaného rozhodnutí v tom, že žalovaný úřad vyloučil ručební povinnost Fr. A., jako spoluvlastnice hor za úrazové příspěvky z jejího propachtovaného podniku pachtýři předepsané proto, poněvadž ji z §u 187 hor. zák. odvoditi nelze, jest stížnost bezdůvodná.

Stížnost shledává nezákonnost naříkaného rozhodnutí dále také v tom, že žalovaný úřad odmítl použití analogie předpisu §u 77/2, zák. o osobních daních z příjmu č. 220/1896. Její přípustnost snaží se stížnost dovoditi zejména z povahy úrazového pojistného jako dávky veřejné, včlenění úrazové pojišťovny do systému veřejné správy státní, z toho, že pojistné platí se z podniku pojištění podrobeného, a z toho, že subjektem pojistné povinnosti je podnikatel jako nositel funkcí, jež podnik vyžaduje.

Řešením sporné otázky, lze-li ručební povinnost vlastníka a zároveň propachtovatele podniku za úrazové příspěvky pojistné, předepsané pachtýři jako podnikateli, opřít o předpis §u 77/2, zák. č. 220/1896, jeho analogickým použitím, zabýval se Nejvyšší správní soud také již a zodpověděl ji záporně. Již ve shora cit. nálezu Boh. A 6237 vysloven byl právní názor, že použití §u 77/2, zák. č. 220/1896, na příspěvky k ústřednímu zaopatřovacímu fondu bratrských pokladen, které byly předepsány pachtýři, podle zákona z 29. října 1919, č. 608 Sb. z. a n., jest vyloučeno proto, poněvadž jde o předpis speciální, vydaný výhradně jen pro daň výdělkovou. Analogické použití jeho není pak možno z toho důvodu, že analogie předpokládá, že jde o poměry podobné. O takovéto podobnosti však mluvíti nelze, ježto mezi daní výdělkovou a příspěvky k uvedenému zaopatřovacímu fondu jest podstatný pojmový rozdíl a jde o instituce právní podstatně odlišné.

Z těchto právních názorů vycházel Nejvyšší správní soud také

v dalším nálezu Boh. A 7279,*) ve kterém potvrzení správnosti úsudku o nepřipustnosti analogického použití ustanovení §u 77/2 cit. zák. na úrazové příspěvky čerpal ještě i ze zásady vyslovené v §u 111 úst. listiny, podle něhož smějí se daně a veřejné dávky vůbec ukládati jen na základě zákona. Z toho plyne, že každý zákon, jímž se ukládá daň nebo veřejná dávka, musí býti vykládán přesně, neboť se jím zasahuje do právní sféry jednotlivcovy a ukládají se veřejnoprávní povinnosti, a nelze tedy ukládati nebo rozšiřovati povinnosti a závazky, kterých zákon způsobem nepochybným neukládá. Že úrazové pojistné jest veřejnou dávkou, stížnost sama výslovně uznává, a nelze o tom vzhledem k právní povaze pojistného toho pochybovati. Platí tedy i o něm uvedený předpis §u 111 úst. listiny, vylučující uložení dávky, jinak než na základě určitého zákona, takže pouhou obdobou zákona platného pro jinou dávku veřejnou nebo daň učiniti tak možno není.

Je-li podle toho, co bylo řečeno, jakákoliv analogie vůbec nepřipustna, nelze se dovolávati ani analogie §u 77, odst. 2. zák. č. 220/1896, ani §u 172 zák. č. 221/1924, který ostatně připouští jen, že pro určité druhy závodů a podniků může býti ustanoveno, že i pronajímatel ručí za pojistné nemocenské, invalidní a starobní, nájemcem nezaplacené.

Nejvyšší správní soud setrvává i v daném případě na názorech v nálezech Boh. A. 6237 a 7279*) projevených a poukazuje podle §u 44 j. ř. na podrobné důvody v nich obsažené, dospěl k zamítnutí stížnosti jako bezdůvodné.**)

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 26. března 1929, č. 2613.)

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní.

(Sděluje Dr. J. L a š t o v k a.)

K § 46 zák. čl. XIX/1907 ve znění § 21 min. nař. č. 4790/1917. — Ručení nástupce v podniku za nedoplatky nemocenských příspěvků.

Ministerstvo sociální péče naříkaným rozhodnutím v pořadu správních stolic uznalo stěžovatele povinnými, zaplatiti okresní pokladně pro dělnické pojištění v N. nemocenské příspěvky za předchůdce v hospodářství částkou 5.144 Kč 42 h s tímto odůvodněním: „Podle ustanovení § 46 zák. čl. XIX z r. 1907 ve znění § 21 min. nařízení, č. 4790/1917, ručí za nedoplatky nemocenských příspěvků každý nástupce v podniku. Protože podle spisů a konaného šetření je zřejmo, že bratří O-ové jsou nástupci v podniku L. H-ové, jež zůstala pokladně dlužna jmenovanou částku, bylo třeba zavázati bratry O-ovy k zaplacení nemocenských příspěvků, pokud vznikly na hospodářství převzatém jimi od L. H-ové.“ O stížnosti uvážil nejvyšší správní soud toto: Naříkané rozhodnutí posoudilo ručební závazek stěžovatelů s hlediska nástupnictví v podniku, t. j. podle odst. 3 § 21 nařízení býv. uherského ministerstva obchodu ze dne 14. prosince 1917, č. 4790. Podle tohoto předpisu jest za nedoplatky nemocenských příspěvků zodpovědným nejen původní dlužník, nýbrž i každý, kdo toho kterého času jest majitelem podniku — nástupce v podniku. Kdo je tímto nástupcem v podniku, deŕinuje další věta

*) Nález Nejv. spr. s. ze dne 15. května 1928, č. 12.942, Soc. Revue roč. IX. (1928), str. 396.

***) Srv. též nález Nejv. spr. s. ze dne 7. dubna 1927, č. 10.714/25, Soc. Revue roč. VIII. (1927), str. 380.